

**RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST**

ADVIES

Circular Regulation Deal (CiRèDe) – Ontwerp van werkprogramma 2020 – 2021

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	15 oktober 2020
Advies aangenomen door de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op	20 november 2020

Vooraf

Bij de Raad voor het Leefmilieu (hierna « De Raad ») werd op 15/10/20 een adviesaanvraag aanhangig gemaakt met betrekking tot de Circular Regulation Deal (CiRèDe) – Ontwerp van werkprogramma 2020 – 2021.

Dit ontwerp stelt een voorstel van werkprogramma vast dat moet toelaten om oplossingen te bepalen teneinde bepaalde juridisch-administratieve hindernissen inzake circulaire economie op te heffen. Het betreft het tweede werkprogramma van de CiRèDe en het richt zich met name op de twee volgende thema's :

- de transitie naar meer circulaire gebouwen;
- de organische afvalstoffen.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Van mening dat een transitie naar een meer circulaire economie een reële economische opportuniteit voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan vormen, verwelkomt **de Raad** de oprichting en de werkzaamheden van de « Circular Regulation Deal - Collaborate to overcome legal barriers to circular economy » (hierna « CiRèDe »). Hij is namelijk van oordeel dat de CiRèDe een essentiële rol zal kunnen vervullen om deze economische transitie te vergemakkelijken.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Historiek

De Raad steunt volledig de permanente opheffing van de juridisch-administratieve hindernissen die door de voorziening van de CiRèDe zijn bepaald en die niet enkel een impact zal hebben op de transitie naar een meer circulaire economie maar tevens op de Brusselse economie in het algemeen. Hij vraagt dan ook met aandrang dat deze voorziening ook na de huidige legislatuur zou blijven bestaan.

De Raad verheugt zich in dit opzicht erover dat hij kan bijdragen tot de opstelling van dit werkprogramma 2020-2021. Dit advies ligt in het verlengde van het advies van de Raad betreffende het activiteitenverslag van de CiRèDe van 29/09/20. **De Raad** betreurt evenwel dat dit advies niet voorkomt in de historiek van het ontwerp van werkprogramma, in tegenstelling tot het advies uitgebracht door Brupartners (voorheen de « Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest »).

De Raad wijst er tevens op dat de kwestie van de nood tot samenwerking van de besturen, die in voornoemd activiteitenverslag van de CiRèDe wordt vermeld, niet voorkomt in de opgelijste punten van de historiek van het ontwerp van werkprogramma 2020-2021. **De Raad** wenst te herinneren aan het belang van de deelname van de verschillende instanties die bij de werkzaamheden van de CiRèDe betrokken zijn. De instelling van zo'n samenwerking laat toe om over verschillende standpunten en

ervaringen te beschikken, waardoor het mogelijk wordt om coherente en in alle diversiteit realiteitsgetrouwe beslissingen te treffen.

2.2 Exploitatie van de bepaalde hindernissen

De Raad vindt het noodzakelijk om een duidelijker onderscheid tussen hergebruik en recyclage te voorzien. Vanuit praktisch oogpunt verschillen beide op verschillende vlakken (producten, technieken, infrastructuur, enz.).

2.3 Een transitie naar meer circulaire gebouwen

De Raad onderstreept het belang om recyclage als een tijdelijk middel te zien om de geproduceerde afvalstromen te beperken, en niet als een oplossing voor deze globale problematiek. Immers, men hoort vaak dat « het beste afval dat is dat men niet produceert ». Het gaat er bijgevolg om, in termen van preventie te denken en te handelen. **De Raad** stelt daarom voor om enerzijds voorrang te geven aan renovatie (in de brede zin) en anderzijds aan het belang om de aanpasbaarheid van de projecten aan verschillende programma's na te gaan.

In preventieve termen op het vlak van ruimtelijke ordening stelt **de Raad** de uitbouw van een organisatie van welgelegen plaatsen en infrastructuur voor (verbindingen met het spoor en het kanaal) met het oog op de inzameling, de verwerking en de commercialisering van afval-/grondstoffen (met inbegrip van gunstige stedelijke synergiën/externe effecten). Een goed voorbeeld zou dat van het bouwdorp aan het Vergotebekken kunnen zijn.

De Raad vraagt eveneens dat men zich ervan zou vergewissen dat de duur van afbraak- en demontagewerven met ernstig werk verenigbaar zou zijn, meer bepaald in de bestekken en de stedenbouwkundige voorschriften.

Wat betreft de recyclage van materialen, stelt **de Raad** zich vragen bij de hindernissen voor de ontwikkeling van het hergebruik. Betreft het een technisch probleem van certificering van de granulaten en productie-installaties of gaat het om een probleem van wetgeving? **De Raad** stelt zich bovendien de vraag waarom metalen, nochtans makkelijk recycleerbare materialen, niet voorkomen in de studiepunten waarop de werkzaamheden van de CiRèDe zich richten.

2.4 Organische afvalstoffen

De Raad steunt de beslissing van de CiRèDe om haar onderzoeken te baseren op de Phosphore-verslagen wat betreft het beheer van de organische stoffen te Brussel, en moedigt haar aan om dit te blijven doen.

De Raad is tevens voorstander van een ecosystemische visie van het beheer van afval-/grondstoffen van een activiteit. Ook al is het moeilijk voor de CiRèDe om haar werkzaamheden op een geheel van uiteenlopende sectoren te richten – wat nogal begrijpelijk is – toch mogen de verrichte onderzoeken niet tot een en hetzelfde gebied worden beperkt. Zo behoren de organische afvalstoffen zowel tot het afvalbeheer als tot de voedingssector. **De Raad** vraagt bovendien dat de CiRèDe zijn vraagstellingen zou uitbreiden tot andere recycleerbare materialen die voortkomen uit de werking van de « circulaire » gebouwen, zoals papier, verpakkingen, enz.

2.5 Eerste identificatie van de hindernissen

De Raad herhaalt dat de mogelijke aanpassing van de stedenbouwkundige vergunning, opdat deze projecten zou bevorderen die zich in de circulaire economie inschrijven, tevens betrekking zou kunnen hebben op meer persoonlijke projecten, zoals de bouw van *tiny houses* bijvoorbeeld.

Ook de milieuvergunning zou kunnen worden aangepast opdat deze van bij het begin een logistiek systeem zou omvatten om de verschillende stromen te sorteren, in te zamelen en te groeperen en om de evacuatie ervan te vergemakkelijken.

Wat betreft de manoeuvreerruimte bij de bepaling van de gebruikte materialen, stelt **de Raad** voor om tevens het begrip van de resultaatsverplichting toe te passen (versus de middelenverplichting), zoals dit begrip bijvoorbeeld in de CBS (Biodiversiteit Potentiële Coëfficiënt per Gebied) wordt uitgewerkt.

Wat betreft punt 5.2.4, stelt **de Raad** voor om Leefmilieu Brussel op te nemen in de lijst van de actoren die moeten deelnemen aan het denkproces over het levenseinde van een gebouw vanaf zijn ontwerp/constructie.

Wat betreft de regels van de kunst en de circulariteit, raadt **de Raad** aan om in deze werkzaamheden een intersectorale dimensie te voorzien in plaats van zich enkel op de bouwsector te richten. Hierdoor zou het bijvoorbeeld mogelijk worden om het hergebruik/recyclage van hout te overwegen opdat het tot papier, borden, meubelen, kattenbakvulling, enz. zou kunnen worden omgevormd.

2.6 Voorstellen van werkassen

De Raad heeft geen commentaar.

2.7 Betrokken partijen

De Raad heeft geen commentaar.

2.8 Voorlopige agenda

De Raad heeft geen commentaar.

*
* *